

ACTIVITEITENVERSLAG

2017

CENTRE OF EXPERTISE

ANTIMICROBIAL CONSUMPTION AND RESISTANCE IN ANIMALS

AMCRA heeft als doel om te fungeren als federaal kenniscentrum voor alles wat te maken heeft met antibioticagebruik en -resistentie bij dieren. De missie van AMCRA luidt om alle gegevens in verband met het gebruik van en resistentie tegen antimicrobiële middelen bij dieren in België te verzamelen en te analyseren. Op basis hiervan willen we op een neutrale en objectieve manier communiceren, sensibiliseren en adviseren, met als doel het vrijwaren van de volksgezondheid, diergezondheid en dierenwelzijn alsook het bereiken van een duurzaam antibioticabeleid in België. AMCRA is operationeel sinds 2 januari 2012 en formuleert adviezen met als doelstelling te komen tot een rationele reductie van het gebruik van antimicrobiële middelen in de diergeneeskunde in België.

Inhoudstafel

Inhoudstafel	2
Samenvatting	4
Activiteiten – realisaties 2017.....	5
Eenheid Advies en Communicatie	6
1. Activiteiten met betrekking tot realisatie adviezen.....	6
Advies ‘Benchmarking en bewaking van het antibioticagebruik bij dieren’	6
Advies ‘Uitfasering van het gebruik van zinkoxide voor de preventie van speendiarree bij biggen – Alternatieven voor zinkoxide en antibiotica ter preventie van speendiarree bij biggen’	6
Advies ‘Het gebruik van colistine in de diergeneeskunde in navolging van de gewijzigde classificatie van colistine door de WHO als kritisch belangrijk antibioticum met hoogste prioriteit’	7
Advies ‘Optimalisatie van de staalname en diagnostiek’	7
Revisie bedrijfsgezondheidsgids en ontwikkeling ‘Gids bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën’	7
Ontwikkeling bedrijfsgezondheidsplannen (BGP).....	8
2. Communicatie en sensibilisatie	9
Up-to-date houden website AMCRA	11
Up-to-date houden digitaal formularium	11
Versturen van nieuwsbrieven / informatieve e-mails	12
Persberichten, -artikels en –conferenties/ politieke contacten	14
Verdeling formularia, gidsen en posters.....	15
Verderzetting nationale sensibilisatiecampagne in samenwerking met Plattelands-tv.....	15
Ander campagnemateriaal.....	17
Opleidingen / deelname aan studiedagen staf AMCRA.....	17
Internationale bezoekers	18
Diversen	18
3. Overleg staf – Raden van Bestuur – Stuurgroepvergaderingen – Adviesraad – Beheerscomités.....	19
Stafvergaderingen	19
Raden van Bestuur	19
Vergaderingen met de Stuurgroep	19
Zesde adviesraad AMCRA	20
Beheerscomités.....	21

Overleg met Bapcoc in het kader van 'One Health'	21
4. Wetenschappelijke begeleidings- en examencomités – bijwonen doctoraatsverdedigingen – peer review van wetenschappelijke publicaties – schrijven van wetenschappelijke publicaties	21
5. Visie 2020 AMCRA – opstellen convenant tussen overheden en sectoren	22
BFA (vroegere Bemefa)	22
pharma.be	23
Vlaamse Dierenartsenvereniging	23
Agrofront	24
Wetenschappelijke eenheid	24
1. Activiteiten AMCRA Wetenschappelijke eenheid – data-analyse antibioticagebruik	24
2. Overzicht vergaderingen / presentaties / conferenties	27
Administratie en management	29
Ondertekening van een convenant tussen AMCRA en het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten	29
Digitale optimalisatie binnen werking AMCRA	29

Samenvatting

AMCRA bestaat uit twee eenheden: de eenheid 'Advies en Communicatie' en de 'Wetenschappelijke eenheid' voor de data-analyse van het antibioticagebruik op bedrijfsniveau. Beide eenheden hebben in 2017 belangrijke activiteiten en realisaties volbracht met als doelstelling een rationele reductie van het gebruik van antimicrobiële middelen in de diergeneeskunde in België.

AMCRA eenheid advies en communicatie:

- Verspreiding van de gezondheidsgidsen en vaccinatie adviezen
- Ontwikkelen en promoten van een digitale en geactualiseerde versie van het formularium voor voedselproducerende dieren, hond kat en paard.
- Communicatie en sensibilisatie door middel van
 - **Roadshows: 9 voor dierenartsen** in heel België in samenwerking met FAVV
 - Een stand op de **beurzen Expovet en Vétérinexpo**
 - AMCRA als **spreker op 10 nationale en 12 internationale conferenties en studiedagen**
 - Het versturen van **11 nieuwsbrieven of informatieve e-mails** en **3 persberichten** naar aanleiding van het terugvinden van CPE-bacteriën op varkensvlees, de publicatie van het BelVet-SAC rapport 2016 en naar aanleiding van de Antibiotic Awareness Week
 - De publicatie van **2 artikelen in de landbouwpers**
 - **Drie gesprekken en interviews met de landbouwpers**
 - De deelname aan een **studiogesprek op Plattelands TV**
 - De realisatie en verspreiding van **TV-spots uitgezonden op Plattelands TV** gedurende een periode van 6 maand.
 - Opstart van 4 werkgroepen met een totaal 12 vergaderingen.
- AMCRA Visie 2020: ontwikkeling en opvolging van het Convenant tussen de Federale Overheid en alle betrokken sectorpartners betreffende de vermindering van het gebruik van antibiotica in de dierlijke sector en opvolging van het beleid van het beheerscomité.
- Interactie met andere nationale en internationale zusterorganisaties.
- Deelname aan "Belgian country visits" gebracht in 2017 door internationale organisaties (WHO en joint visit SANTE F-ECDC) in het kader van de strijd tegen antibiotica resistentie.

AMCRA wetenschappelijke eenheid:

- Opzetten volledige methodiek, omgeving en processen voor import, exploratie, management en analyse van de Sanitel-Med data op basis van de vooropgestelde analyse- en rapporteringsmethodiek per diersoort/-categorie
- Analyses, benchmarking en rapportering in opdracht van Belpork (AB Register): beheren en controleren van data, opmaken van twee periodieke bedrijfsrapporten, opmaken van overzichtsrapporten voor Colruyt en Certus-erkende bedrijven.
- Ad hoc opdrachten: Presentaties resultaten, deelnemen aan nationale of internationale werkgroepen, meetings of conferenties, activiteit binnen het internationale AACTING-project rond datacollectie en kwantificatie van AB-gebruik.

Activiteiten – realisaties 2017

AMCRA bestaat sedert voorjaar 2014 uit twee eenheden: de eenheid 'Advies en Communicatie', operationeel sedert januari 2012 en de 'Wetenschappelijke eenheid' voor de data-analyse van het antibioticagebruik op bedrijfsniveau, opgestart in mei 2014 in functie van de analyse voor het AB Register systeem van Belpork (voor Certus). Sinds oktober 2016 werkt de wetenschappelijke eenheid ook in opdracht van het federaal agentschap voor geneesmiddelen en gezondheidsproducten (fagg) voor de analyse van antibioticagebruiksgegevens verzameld in Sanitel-MED, het nationaal datacollectiesysteem.

De staf van AMCRA vzw bestond tot augustus 2017 uit 3.6 fte: een coördinator (1 fte), 2 wetenschappelijke medewerkers (0.6 fte binnen de eenheid 'Advies en Communicatie' en 1 fte binnen de 'Wetenschappelijke eenheid') en een data-analist (1 fte binnen de 'Wetenschappelijke eenheid'). Vanaf september werd een 0.4 fte als wetenschappelijk medewerker in dienst genomen ter versterking van de 'Wetenschappelijke eenheid'. Hierdoor waren bij het afsluiten van 2017, 4 fte in dienst bij AMCRA vzw.

In onderstaand activiteitenverslag worden de activiteiten in 2017 per eenheid weergegeven en wordt tevens dieper ingegaan op de realisaties in 2017 van de partners/leden van AMCRA ter invulling van het strategisch plan Visie 2020.

1. Activiteiten met betrekking tot realisatie adviezen

Voor 2017 werden verschillende doelstellingen vooropgesteld die verder uitgewerkt en gefinaliseerd zullen worden in 2018. Voor de doelstelling 'Identificeren wat "grootgebruikers" en "grootverschaffers" zijn' werd eind 2016 een werkgroep opgericht ('Benchmarking en bewaking van het antibioticagebruik') die zijn activiteiten heeft aangevangen in 2017. Er werden ook twee niet voorziene werkgroepen opgericht om een door de sector gedragen antwoord te kunnen bieden op acute en pertinente vragen: de uitfaseringsperiode van zinkoxide en de voorwaarden voor het gebruik van colistine in de diergeneeskunde.

Advies 'Benchmarking en bewaking van het antibioticagebruik bij dieren'

De bedoeling van het advies is om een breed toepasbare methode aan te reiken voor identificatie van grootgebruikers en grootvoorschrijvers/verschaffers via het benchmarken van antibioticagebruik geregistreerd in Sanitel-Med of derde systemen, alsook om maatregelen te adviseren voor opvolging en ondersteuning van verschillende categorieën gebruikers en voorschrijvers/verschaffers. In 2017 kwam de werkgroep in totaal zes maal samen om te komen tot een ontwerpadvies. Na de laatste vergadering op 19/12/2017 werd afgesproken het advies via mail te finaliseren begin 2018. Het advies zal na validatie door de werkgroep en de Raad van Bestuur van AMCRA gepubliceerd worden op de AMCRA website.

Datum vergaderingen

17/1/2017

28/2/2017

25/4/2017

16/6/2017

30/8/2017

10/11/2017

19/12/2017

Advies 'Uitfasering van het gebruik van zinkoxide voor de preventie van speendiarree bij biggen – Alternatieven voor zinkoxide en antibiotica ter preventie van speendiarree bij biggen'

Op 26-06-2017 gaf het Europees 'Committee Medicinal Products for Veterinary Use (CVMP)' een negatief advies over het therapeutisch gebruik van zinkoxide voor de preventie van speendiarree bij biggen. Als gevolg hiervan werd door AMCRA een werkgroep samengesteld met als doel te komen tot een breed-gedragen advies over mogelijke alternatieven. Op vraag van de Ministers van Sociale Zaken en Volksgezondheid, Maggie De Block en van Middenstand, Zelfstandigen, KMO's, Landbouw en Maatschappelijke Integratie, Denis Ducarme werd ook de mogelijke impact onderzocht van het niet langer vergunnen van diergeneesmiddelen met zinkoxide in België, evenals een optimale

uitfaseringsperiode voor het gebruik van deze middelen. Aan beider ministers werd een antwoordbrief geformuleerd eind november 2017. Na de laatste vergadering op 24/11/2017 werd afgesproken het advies via e-mail te finaliseren begin 2018. Het advies zal na validatie door de werkgroep en de Raad van Bestuur van AMCRA gepubliceerd worden op de AMCRA website.

Datum vergaderingen

18/9/2017

23/10/2017

24/11/2017

Advies 'Het gebruik van colistine in de diergeneeskunde in navolging van de gewijzigde classificatie van colistine door de WHO als kritisch belangrijk antibioticum met hoogste prioriteit'

De WHO publiceerde in juni 2017 een gereviseerde classificatie van antibiotica volgens het belang ervan voor de behandeling van bacteriële infecties bij de mens. De revisie omvatte een nieuwe rangschikking van de familie van de polymyxines, waaronder ook colistine, als kritisch belangrijke antibiotica met de hoogste prioriteit voor de volksgezondheid. Aangezien colistine ook frequent wordt gebruikt in de diergeneeskunde heeft AMCRA een werkgroep samengesteld om de gebruiksvoorwaarden van colistine te herevalueren op basis van de huidig beschikbare gegevens over colistinegebruik en -resistentie bij dieren in België en de hernieuwde WHO classificatie. Binnen de werkgroep worden mogelijke gebruiksvoorwaarden besproken en geëvalueerd.

De werkgroep kwam samen een eerste keer op 25 oktober 2017. De informatie en de meningen van de werkgroep leden werden gecollecteerd. Mogelijke opties worden momenteel in een draft advies opgelijst. Het advies zal worden gefinaliseerd in 2018 en na validatie worden gepubliceerd op de AMCRA website.

Advies 'Optimalisatie van de staalname en diagnostiek'

Het KB van 21 juli 2016 maakt de uitvoering van diagnostiek, voorafgaand aan de gevoeligheidstest en het gebruik van de kritisch meest belangrijke antibiotica, onontbeerlijk. Hierdoor wordt er duidelijk meer beroep gedaan op diagnostische labo's om enerzijds de oorzakelijke kiem te isoleren en anderzijds een gevoeligheidstest uit te voeren. Een correcte implementatie van de nieuwe maatregelen baseert zich op een correcte staalname door de dierenarts en een correcte interpretatie van de resultaten door de laboratoria.

Na een eerste vergadering van de werkgroep op 28/03/2017 werd beslist om per diersoort en in kleinere groepen verder te werken. Het advies zal worden gefinaliseerd in 2018.

Revisie bedrijfsgezondheidsgids en ontwikkeling 'Gids bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën'

In het kader van een rationeel en verminderd gebruik van antibiotica op bedrijfsniveau is het essentieel om de infectiedruk op bedrijfsniveau zo laag mogelijk te houden en ziekte-uitbraken te vermijden. Preventie van ziekte door middel van vaccinatie vormt een belangrijk onderdeel van een goede gezondheidsbeleid op veebedrijven, samen met bioveiligheid, huisvesting en stalklimaat. Gezien de complementariteit van deze elementen werd beslist de vaccinatiestrategieën, ontwikkeld in 2016, te bundelen met de gids voor een goede bedrijfsgezondheid. Deze laatste dateren reeds van

2013 en werden daarom eerst gereviseerd, zodat onder meer recente ontwikkelingen in het BVD bestrijdingsplan konden worden opgenomen en de preventie van klauwproblematieken kon worden toegelicht in een nieuw hoofdstuk. De nieuwe gids 'Bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën' werd ontwikkeld voor de varkens, pluim- en rundvee. De gidsen werden verdeeld op landbouw- en dierenartsenbeurzen. In 2018 zal een verdere verspreiding van de gidsen naar dierenartsen gebeuren.

Ontwikkeling bedrijfsgezondheidsplannen (BGP)

Een generiek BGP-prototype voor varkensbedrijven werd ontwikkeld door DGZ (met medewerking van de UGent en gefinancierd door het Sanitair Fonds). De primaire gebruikers van het plan zijn de bedrijfsdierenartsen. De definitie en functie van het BGP en hoe het toegepast kan worden, worden besproken in het advies 'Benchmarking en bewaking van het antibioticagebruik bij dieren' (zie hierboven). AMCRA ging in 2017 gesprekken aan met de beheerders van het Certus kwaliteitslastenboek om het BGP toe te lichten en hen te stimuleren het plan in hun lastenboek op te nemen. De beschrijving van het BGP in het advies 'Benchmarking en bewaking van het antibioticagebruik bij dieren' zal meegenomen worden in de in 2018 verdergezette gesprekken met de kwaliteitsbeheerders.

2. Communicatie en sensibilisatie

AMCRA als spreker op nationale en internationale studiedagen/deelname aan teleconferenties:

DATUM	GELEGENHEID	TITEL
03/03/2017	ESVAC-meeting	<i>Antimicrobial use in Belgium</i>
12-15/03/2017	VIV beurs Thailand	<i>Antimicrobial use and reduction in Belgium</i>
20/03/2017	AGRA, Wuustwezel	<i>Reductie antibioticagebruik in de veehouderij</i>
26-27/03/2017	7ème colloque international francophone de microbiologie animale (CIFMA)	<i>AMCRA : une plateforme de concertation pour un usage des antibiotiques diminué et restrictif en médecine vétérinaire en Belgique.</i>
25/04/2017	Infoavond georganiseerd door « Union étudiants pratique rurale » (UEPR)	<i>Utilisation et résistance aux antibiotiques chez les animaux : moins et mieux grâce à la concertation et à la sensibilisation</i>
16/05/2017	Nuscience, Drogen	<i>Reductie antibioticagebruik in de veehouderij</i>
19/05/2017	Van den Avenne, Ooigem	<i>Reductie antibioticagebruik in de veehouderij</i>
09/05/2017	41st meeting of the EPRUMA Core Group: teleconference	<i>Summary of most recent AMCRA activities</i>
06/06/2017	Vergadering met MSD	<i>Antimicrobial use and resistance in animals: Approach and results in Belgium</i>
07/06/2017	Vet symposium, UK	<i>Reduction of antimicrobial use in food-producing animals in Belgium</i>
26-28/06/2017	ARAE – 7th Symposium on Antimicrobial Resistance in Animals and the Environment	<i>Associations between a decreased veterinary antimicrobial use and resistance in commensal Escherichia coli from Belgian livestock species (2011-2015)</i>
01/07/2017	Agrologic	<i>Reductie antibioticagebruik in de veehouderij</i>
24/08/2017	42 nd meeting of the EPRUMA Core Group: face-to-face meeting	<i>Summary of most recent AMCRA activities</i>
14/9/2017	Provincie Antwerpen-pluimveebedrijf	<i>Antimicrobial use and resistance in animals: Approach and results in Belgium</i>
13/11/2017	Lamber Segers	<i>Reductie antibioticagebruik in de veehouderij</i>
14/11/2017	IM Café One Health AMR	<i>Trends in antimicrobial consumption and resistance in Belgium</i>
29/11/2017	Raadgevend comité FAVV	<i>Belangrijkste realisaties 2017</i>
11/12/2017	43 rd meeting of the EPRUMA Core Group: teleconference	<i>Summary of most recent AMCRA activities</i>
18/12/2017	EU agriculture outlook conference, Brussel	<i>Antimicrobial use and reduction in Belgium</i>

AMCRA was in 2017 te gast als spreker tijdens de **informatievergaderingen voor dierenartsen, georganiseerd door het FAVV, in de verschillende Belgische provincies**. Tijdens deze acht roadshows lichtte AMCRA de stand van zaken toe over antibioticagebruik en -resistentie bij dieren in België.

De 8 roadshows voor dierenartsen in het kader van de **vergaderingen van het lokaal Diergezondheidsnetwerk informatievergaderingen georganiseerd door het FAVV:**

DATUM	ORGANISATIE	TOPIC
10/10/2017	AMCRA & FAVV	Vlaanderen:
11/10/2017		<i>Strijd tegen antibioticaresistentie –</i>
17/10/2017		<i>Resultaten 2011-2016: “Samen gaan we er voor!”</i>
18/10/2017		
20/10/2017		Wallonië:
23/10/2017		<i>Lutte contre l’antibiorésistance – Résultats</i>
24/10/2017		<i>2011-2016: « Tous ensemble on y arrive! »”</i>

AMCRA te gast op de hoorcolleges voor studenten diergeneeskunde aan de faculteiten van Gent en Luik:

DATUM	DOELPUBLIEK EN INHOUD
09/02/2017	<i>3de master, optie varken: Antibioticaresistentie en -gebruik in de varkenssector (UGent)</i>
20/03/2017	<i>3de master, optie gezelschapsdieren: Antibioticaresistentie en -gebruik in de gezelschapsdierensector (UGent)</i>
24/04/2017	<i>3de master, optie paard: Antibioticaresistentie en -gebruik in de paardensector (UGent)</i>
26/04/2017	<i>3de master, optie rundvee: Preventieve diergeneeskunde – Antibioticaresistentie en -gebruik bij voedselproducerende dieren (UGent)</i>
09/11/2017	<i>1ste master : Gestion de l’antibiorésistance: Implications pour les vétérinaires (ULiège)</i>
16/11/2017	<i>3de bachelor: Antibioticaresistentie en antibioticagevoeligheidstesten (UGent)</i>

AMCRA neemt deel aan beurzen:

DATUM	ORGANISATIE	TOPIC
28-31/07/2017	Libramont	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Stand AMCRA met informatieve posters over het e-formularium en het KB over het gebruik van kritische antibiotica</i> • <i>Verdeling gidsen ‘Bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën’ voor varkens, pluim- en rundvee</i> • <i>Demonstratie e-formularium</i> • <i>Wedstrijd met enquête over het veterinair antibioticabeleid in België, verantwoord antibioticagebruik en het voorkomen van antibioticaresistentie bij voedselproducerende dieren</i>

28-29/10/2017	Expovet	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Stand AMCRA met informatieve posters over het e-formularium en het KB over het gebruik van kritische antibiotica</i> • <i>Verdeling gidsen 'Bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën' voor varkens, pluim- en rundvee</i> • <i>Verdeling informatieve flyer over de BD₁₀₀ en wat benchmarking betekent</i> • <i>Verdeling posters 'Tante Biotica' (diergeneeskundige versie van tante Biotica posters door Bapcoc)</i> • <i>Demonstratie e-formularium</i> • <i>Deelname aan interactief debat over 'Antibioticagebruik en -resistentie bij gezelschapsdieren'</i>
30/11/2017	Sommet des éleveurs	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Stand AMCRA met informatieve posters over het e-formularium en het KB over het gebruik van kritische antibiotica</i> • <i>Verdeling gidsen 'Bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën' voor varkens, pluim- en rundvee</i> • <i>Verdeling informatieve over de BD₁₀₀ en wat benchmarking betekent</i>
02-03/12/2017	Vétérinexpo	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Stand AMCRA met informatieve posters over het e-formularium en het KB over het gebruik van kritische antibiotica</i> • <i>Verdeling gidsen 'Bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën' voor varkens, pluim- en rundvee</i> • <i>Verdeling informatieve flyer over de BD₁₀₀ en wat benchmarking betekent</i> • <i>Verdeling posters 'Tante Biotica' (diergeneeskundige versie van tante Biotica posters door Bapcoc);</i> • <i>Demonstratie e-formularium</i>

Up-to-date houden website AMCRA

AMCRA wil haar website (www.amcra.be) gebruiken als middel om de geïnteresseerde bezoeker wegwijs te maken doorheen de veelvoud aan informatie over het veterinaire antibioticabeleid in België. Een verscheidenheid aan adviezen, richtlijnen, sensibilisatiemateriaal, nieuwsberichten, de aanwezigheid van AMCRA op beurzen, enz... moeten op een overzichtelijke manier geconsulteerd kunnen worden door de bezoeker. **AMCRA ging daarom in 2017 van start met de ontwikkeling van een nieuwe website.** Deze website moet tevens een duidelijke link leggen met het digitaal e-formularium en zal ook specifiek informatie over de analyse van antibioticagebruiksgegevens bevatten.

Up-to-date houden digitaal formularium

De formularia voor voedselproducerende dieren, hond, kat en paard zijn beschikbaar via het speciaal hiervoor ontwikkelde **e-formularium**, een online tool makkelijk te bereiken via smartphone, pc en tablet (www.e-formularium.be). Dankzij de digitalisering van het formularium kunnen op een snelle

en eenvoudige manier revisies worden doorgevoerd. In 2018 wordt ook een zoekfunctie voorzien, die het zal mogelijk maken om per actieve substantie de bijhorende indicatie en diersoort terug te vinden. Eveneens zal een extra pagina in het e-formularium toegevoegd worden met informatie over de verschillende antibioticaklassen (spectrum, werkingsmechanisme, ...). Deze informatie is nu reeds beschikbaar op de AMCRA website, maar zal ingevoegd worden in het mobiel formularium.

Versturen van nieuwsbrieven / informatieve e-mails

Nieuwsbrieven werden verstuurd in de maanden maart, april, mei, juni, juli, september, oktober, november en december. Per nieuwsbrief worden verschillende topics aangesneden. Elk topic wordt als nieuwsbericht op de homepagina van de AMCRA website gepubliceerd. Gemiddeld worden 2640 Nederlandstalige en 380 Franstalige contacten bereikt per uitgestuurde nieuwsbrief.

Enkele voorbeelden van websitepublicaties in 2017 in het kader van het uitsturen van de AMCRA-nieuwsbrieven:

DATUM	PUBLICATIETYPE	ONDERWERP
26/01/2017	Links – Internationale rapporten	<i>Zesde ESVAC-rapport over de verkoop van antibacteriële middelen in 29 Europese landen voor 2014</i>
06/02/2017	Nieuwsbericht	<i>DGZ – Evolutie antibioticaresistentie tot en met 2016</i>
20/02/2017	Nieuwsbericht	<i>Verplichte registratie veterinaire antibiotica in België vanaf 27/02/2017</i>
02/03/2017	Nieuwsbericht	<i>Publi-reportage AMCRA: antibioticareductie bij varkens</i>
14/03/2017	Nieuwsbericht	<i>Activiteiten en realisaties 2016</i>
14/03/2017	Activiteiten	<i>Activiteitenverslag 2016</i>
23/03/2017	Nieuwsbericht	<i>Sensibilisatiecampagne AMCRA</i>
23/03/2017	Nieuwsbericht	<i>European Food Safety Authority (EFSA) Scientific opinion: Risico op ontwikkeling van antimicrobiële resistentie bij kalveren gevoed met melk die residue van antibiotica bevat</i>
21/04/2017	Nieuwsbericht	<i>Initiatieven van ARSIA in het kader van een verantwoord antibioticagebruik in de veehouderij</i>
21/04/2017	Nieuwsbericht	<i>DGZ ontwikkelde een bedrijfsgezondheidsplan voor de varkenssector</i>
15/05/2017	Nieuwsbericht	<i>Suske en Wiske sensibiliseren voor een goed gebruik van antibiotica bij dieren</i>
15/05/2017	Nieuwsbericht	<i>WHO classificeert colistine als kritisch belangrijk antibioticum met de hoogste prioriteit voor de humane geneeskunde</i>

10/07/2017	Links – Internationale rapporten	<i>Nieuw EU actieplan in de strijd tegen antibioticaresistentie</i>
05/09/2017	Nieuwsbericht	<i>De reactie van AMCRA op het debat over antibioticaduur</i>
05/09/2017	Nieuwsbericht	<i>Een nieuw EU One Health actieplan voor de strijd tegen antibioticaresistentie</i>
05/09/2017	Nieuwsbericht	<i>Tweede rapport van ECDC/EFSA/EMA: antibioticagebruik in humane en diergeneeskunde en antibioticaresistentie in bacteriën geïsoleerd bij mensen en voedselproducerende dieren</i>
27/10/2017	Nieuwsbericht	<i>Antibioticagebruik meten: waarom, hoe en wat is de BD₁₀₀?</i>
18/12/2017	Nieuwsbericht	<i>Debat over antibioticagebruik bij hond en kat op Expovet</i>

Andere informatieve e-mails die werden uitgezonden:

DATUM	PUBLICATIETYPE	ONDERWERP
21/02/2017	Nieuwsbericht	<i>Lancering Sanitel-MED</i>
15/05/2017	Nieuwsbericht	<i>AMCRA werft aan</i>

Persberichten, -artikels en –conferenties/ politieke contacten

Persberichten en diverse persartikels werden gepubliceerd door nationale (VDV, Vilt, Varkensbedrijf, ...) en internationale (EPRUMA, PigProgress) organisaties. AMCRA publiceert maandelijks in het VDV magazine over uiteenlopende thema's die verband houden met de antibioticaresistentie problematiek bij voedselproducerende en gezelschapsdieren (2000 exemplaren per maand behalve in juli en augustus).

DATUM	TYPE	DOEL + ONDERWERP
Elke maand behalve in juli en augustus	Persartikel	VDV-magazine
20/01/2017	Persartikel	Magazine voor 10-jarig bestaan van fagg <i>Toelichting activiteiten AMCRA door Fabiana Dal Pozzo</i>
23/02/2017	Persbericht	AMCRA + FAVV + FAGG <i>CPE-bacteriën gevonden op varkensvlees</i>
XX/03/2017	Persartikel	Lettre Paysanne FUGEA (Mars 2017, n°64) <i>Lutte à l'antibiorésistance : Quelles perspectives en médecine vétérinaire en Belgique ?</i>
XX/03/2017	Persartikel	Lettre Paysanne FUGEA (Mars 2017, n°64) <i>Lutte à l'antibiorésistance : quelles sont les bonnes pratiques ?</i>
XX/04/2017	Persartikel	Megafoon, personeelsblad van de FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu (april 2017, N°33) <i>Antibiotica-resistentie... bedreigt iedereen</i>
XX/04/2017	Persartikel	BeCare Magazine (April 2017, Editie 2) <i>De nationale sensibilisatiecampagne van AMCRA</i> http://www.becaremagazine.be/nl_NL/3208/51442/de_belgische_commissie_voor_de_co%C3%B6rdinatie_van_het_antibioticabeleid_bapcoc.html
30/06/2017	Persbericht + persconferentie	Naar aanleiding van de publicatie van het BelVet-SAC rapport 2016 <i>Strijd tegen antibioticaresistentie in de diergeneeskunde in België: Nieuwe daling van de hoeveelheden gebruikte antibiotica in 2016 en gunstige evolutie in de resistentie</i>
02/07/2016	Perscontact	Studiosgesprek op Plattelands-tv in het kader van de nationale sensibilisatiecampagne. De antibioticagebruiksresultaten voor 2016 worden besproken. http://www.plattelands-tv.be/video/amcra-antibioticareductie-resultaten-2017
21/09/2017	Perscontact	Interview RTBF: Réaction à la campagne du BEUC (The European Consumer Organization) <i>« The superbug Tour : Antibiotic Resistance from Farm to You ».</i>

20/09/2017	Perscontact	<i>Interview "Le Soir": Article apparu le 25 septembre 2017</i>
XX/09/2017	Persartikel	BeCare Magazine (September 2017, Editie 3) <i>Strijd tegen antibioticaresistentie in de diergeneeskunde in België: Nieuwe daling van de hoeveelheden gebruikte antibiotica in 2016</i> http://www.becaremagazine.be/nl_NL/4031/62831/belgische_commissie_voor_de_co%C3%B6rdinatie_van_het_antibiotica_beleid_bapcoc.html
13-19/11/2017	Persbericht	AMCRA + FAVV + FAGG <i>Naar aanleiding van de Internationale week van de sensibilisering voor goed gebruik van antibiotica</i>

Verdeling formularia, gidsen en posters

De afgelopen jaren werden tal van formularia, bedrijfsgezondheidsgidsen en posters voor goed gebruik van antibiotica verdeeld. Voor de oplage en verdeling ervan verwijzen we naar het activiteitenverslag 2016. Aangezien in 2017 nieuwe 'Gidsen bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën' werden ontwikkeld startte de verdeling hiervan tevens op studiedagen en beurzen. **De nieuwe gidsen zullen in 2018 verder verspreid worden naar dierenartsen via de groothandel-verdeler.**

Onderstaand is een overzicht terug te vinden van de oplage en verdeling van formularia, gidsen en posters voor de verschillende diersoorten:

TYPE	DIERSOORT	VERDEELD / OPLAGE
Gids bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën	Rundvee	
Gids bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën	Pluimvee	
Gids bedrijfsgezondheid en vaccinatiestrategieën	Varken	

Verderzetting nationale sensibilisatiecampagne in samenwerking met Plattelands-tv

De uitvoering van de **nationale sensibilisatiecampagne** voor een verantwoord antibioticagebruik bij dier en mens ging van start mid-2016 (zie Activiteitenverslag 2016). In 2017 werden, als deel van dit campagneplan, publi-reportages met persoonlijke getuigenissen van veehouders opgenomen en uitgezonden. Ze zijn opgezet rond **getuigenissen van varkens- en pluimveehouders** die hun persoonlijke **ervaringen rond duurzaam antibioticagebruik** meedelen.

<https://www.youtube.com/watch?v=NsnM4rIX4cM>

<https://www.youtube.com/watch?v=opOokbC2cqc>

Ook de tv-spots voor de voedselproducerende sectoren pluimvee, rundvee en varken met de boodschap 'Doordacht en lager antibioticagebruik loont' werden hernomen voor uitzending in 2017 tot begin 2018.

In 2017 ging ook een nieuw campagneplan van start met uitzendtijd in 2017 en 2018.

Het nieuwe plan omvatte volgende luiken:

A. B-to-B campagne

1) Duiding door studiosgesprek

Tijdens het studiosgesprek werden de **resultaten van het antibioticagebruik in 2016** in bevattelijke bewoordingen besproken. Resultaten werden vanuit academische hoek toegelicht door Jeroen Dewulf en vanuit de praktijk door Mieke Boone die haar praktijkervaringen deelde. De uitzending vond aansluitend plaats (2 juli) op de presentatie van de resultaten tijdens de adviesraad en persconferentie (30 juni).

<http://www.plattelandstv.be/video/amcra-antibioticareductie-resultaten-2017>

2) Sensibilisering door tv-spots

De tv-spots werden opgenomen op veehouderijen (varkens, kippen, vleeskalveren) en in de wachtkamer van de dierenarts (gezelschapsdieren). De spots zijn een productie van Plattelands-tv en werden ontwikkeld voor de **productie- en gezelschapsdierensector**. De uitzendingen gingen van start in de tweede helft van november 2016 (samen met Antibiotic Awareness Week) en werden op regelmatige basis uitgezonden in 2017 gedurende een periode van 6 maand. De spots zijn tevens terug te vinden op de AMCRA-website: <http://amcra.be/nl/nieuws/sensibilisatiecampagne-amcra-lancering-tv-spots-plattelands-tv> en ze worden ook gebruikt als **campagnemateriaal** (Expovet, Vétérinexpo, roadshows).

3) Instructies

In drie korte producties (rund, varken, pluimvee) wordt de landbouwer wegwijs gemaakt in de **Top 5 van maatregelen die bijdragen tot een succesvolle afbouw van antibioticagebruik**. Deze maatregelen worden in zeer pragmatische stijl overlopen, van goedkoop tot duurdere investering, van kleine impact tot grote impact (additieven, bioveiligheid, waterzuivering, ...). De verhalen worden niet belerend gebracht maar eerder vanuit een 'positief en slim bedacht' standpunt.

In 2017 werd een eerste productie gemaakt voor de melkveesector.
<https://www.youtube.com/watch?v=EHMd6KsWUE&feature=youtu.be>

De producties voor varken en pluimvee zullen in 2018 tot stand worden gebracht.

B. B-to-C campagne

1) Sensibilisering door tv-spots

De tv-spot 'Bedachtzaam omgaan met antibiotica' voor gezelschapsdieren (hond, kat, paard,...) werd opgenomen in de wachtzaal van een dierenarts. Ze wordt uitgezonden na een uitzending 'Spuitjes en likjes' binnen de 'Ark van Noë' (zie verder).

<https://www.youtube.com/watch?v=c4snuFv7axc>

2) Instructie

Binnen het programma de 'Ark van Noë' wordt een uitzending voorzien waarbij een baasje met zijn huisdier langsgaat bij de dierenarts met een klacht. De dierenarts geeft een heldere uitleg omtrent de aandoening en kiest bewust voor een behandeling zonder antibiotica en licht deze beslissing toe. **Deze aanpak staat garant voor verdere bewustwording bij de bezitters van huisdieren maar ook dierenartsen behoren hier tot de doelgroep.**

<https://www.youtube.com/watch?v=6wegLZdcigM>

Ander campagnemateriaal

In 2016 werd **campagnemateriaal** ontwikkeld dat ook in 2017 gebruikt werd op diverse evenementen (persconferenties, dierenartsenbeurzen, roadshows, ...).

(1) Posters (NL en FR) met de **diergeneeskundige versie van de Tante Biotica strips** (humane sensibilisatiecampagne rond verantwoord antibioticagebruik door BAPCOC) voor dierenartsen en diereigenaars met focus op gezelschapsdiersector. De posters werden verspreid op de dierenartsenbeurzen Expovet en Vétérinexpo.

Deze posters werden samen met de Tante Biotica strips breed verspreid naar dierenartsen via de groothandel-verdeler. In totaal werden 2113 exemplaren van de strips en de posters verdeeld over gans België (1264 in Vlaanderen en 849 in Wallonië).

De posters worden ook op aanvraag door dierenartsen verzonden via de post.

(2) Posters over de voorwaarden voor het gebruik van kritische antibiotica (KB 21 juli 2016) als communicatie voor veehouders en dierenartsen.

(3) Posters over het mobiel formularium als communicatie voor dierenartsen, studenten diergeneeskunde en andere geïnteresseerde gebruikers (farmaceutische industrie).

In 2017 werd ook een **flyer** gemaakt over de '**BD₁₀₀**'. Het doel van de flyer is op een bondige manier 'het hoe en het waarom van antibioticagebruik meten', uit te leggen aan dierenartsen. Ook wordt het principe van de BD₁₀₀, hoe deze berekend wordt, en hoe ze gebruikt wordt om veehouders te benchmarken, op een pragmatische manier uitgelegd. **De flyer wordt ook gebruikt als informatietool op beurzen.**

AMCRA ontwikkelde ook de '**e-formularium banner**'. Deze banner verschijnt maandelijks in het magazine van VDV, als onderdeel van de AMCRA rubriek en ze wordt systematisch gebruikt als handtekening in de e-mails van de AMCRA staf.

Opleidingen / deelname aan studiedagen staf AMCRA

Deelname aan binnen- en buitenlandse congressen/studiedagen/persconferenties:

DATUM	GELEGENHEID
24/05/2017	<i>VEE workshop 'Effective scientific communication: Speak with impact', Gent, België</i>
26-28/06/2017	<i>ARAE – 7th Symposium on Antimicrobial Resistance in Animals and the Environment, Braunschweig, Duitsland</i>

27/09/2017	<i>5ème édition de la Journée Pluridisciplinaire Vétérinaire, Louvain-la-Neuve, België</i>
02/10/2017	<i>Joint Meeting of the VEE-VEEC-AESA: Cultural and societal influences on treatment options in animal health</i>
26/10/2017	<i>Symposium Voedselveiligheid 25-26 okt 2017, Brussel, België</i>

Internationale bezoekers

- Op 16 maart 2017 heeft AMCRA samen met BAPCOC een presentatie gegeven met als titel “Antimicrobial Resistance. Situation in Belgium”. De presentatie werd gegeven aan een delegatie van de Europese Commissie op bezoek in België.
- Van 19 tot en met 23 juni 2017 kreeg België het bezoek van de World Health Organisation in het kader van de Joint External Evaluation. AMCRA nam deel aan de sessie over ‘Antimicrobial resistance’ op 22 juni.
- Van 13 tot en met 24 november kreeg België het bezoek van een internationale delegatie in het kader van het ‘Joint ECDC/SANTE F One health AMR country visit’. AMCRA nam deel aan verschillende vergaderingen voor en tijdens dit bezoek. AMCRA heeft de volgende presentaties gegeven:

DATUM	Titel
16/11/2017	<i>Actions already taken or planned under existing national action plan on AMR: AMU Benchmarking vets and farmers</i>
16/11/2017	<i>AMCRA activities</i>
20/11/2017	<i>One health AMR in Belgium</i>

Diversen

DATUM	GELEGENHEID
27/04/2017	<i>Algemene Vergadering BEMEFA</i>
10/05/2017	<i>Réunion coordination Foire de Libramont - pôle santé animale</i>
06/06/2017	<i>Meeting met MSD ‘ Antimicrobial use and resistance in animals: Approach and results in Belgium</i>
14/09/2017	<i>Presentatie over AMCRA voor Chinese delegatie op proefbedrijf pluimveehouderij te Geel</i>
19/09/2017	<i>Réunion préparatoire de la One health AMR country visit, de SANTE F</i>
03/10/2017	<i>Réunion préparatoire de la Joint ECDC/SANTE F One health AMR country visit</i>
04/10/2017	<i>Overleg met AML in verband met harmonisatie uitvoering antibiogrammen en interpretatie resultaten</i>
27/10/2017	<i>Deuxième réunion préparation visite ECDC- Sante One Health</i>
06/11/2017	<i>Overleg met Colruyt in verband met verdere inspanningen in de richting van een rationeel antibioticagebruik</i>

3. Overleg staf – Raden van Bestuur – Stuurgroepvergaderingen – Adviesraad – Beheerscomités

Stafvergaderingen

Deze vergaderingen van de AMCRA-staf (eenheid 'Advies en communicatie' en 'Wetenschappelijke eenheid') hadden tot doel de operationele activiteiten binnen AMCRA te coördineren en informatie uit te wisselen tussen de eenheid 'Advies en communicatie' en de 'Wetenschappelijke eenheid'. De wetenschappelijke eenheid is sinds 1 oktober 2016 gehuisvest op dezelfde locatie als de eenheid advies en communicatie (Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, DG Dier, Plant en Voeding). Dit bevordert de interne communicatie tussen de twee eenheden, waardoor georganiseerd overleg, zoals dit plaats vond de voorbije jaren, niet langer noodzakelijk is.

Raden van Bestuur

Er vond nagenoeg iedere maand een Raad van Bestuur plaats waarbinnen zowel de interne als de externe werking en de vooruitgang van AMCRA uitvoerig werden besproken:

17/01/2017

07/02/2017

07/03/2017

11/04/2017

09/05/2017

14/06/2017

13/09/2017

14/11/2017

13/12/2017

Van elke vergadering van de Raad van Bestuur werd een verslag gemaakt met aanduiding van de plaats, duur en aanwezigheden.

Op 11 april vond de **jaarlijkse Algemene Vergadering** plaats voor de goedkeuring van de rekeningen van 2016 en de begroting van 2017. Er vond tevens een **Buitengewone Algemene Vergadering** plaats op 14 november om een wijziging van de statuten te kunnen goedkeuren.

Vergaderingen met de Stuurgroep

Deze vergaderingen hadden tot doel de bereikte doelstellingen van 2016 en de voortgang van de activiteiten ter invulling van de doelstellingen voor 2017, opgelegd door de stuurgroep, te bespreken (in het kader van de werking op basis van het Memorandum of Understanding en Visie 2020). Tijdens

een laatste stuurgroepvergadering in 2017 werden ook de doelstellingen voor 2018 en het Koninklijk Besluit van 16/01/2012 over de erkenning van AMCRA vzw besproken. Deze vergaderingen vonden plaats op volgende data:

DATUM	INHOUD
04/05/2017	Overleg stuurgroep AMCRA
05/10/2017	Overleg stuurgroep AMCRA (doelstellingen 2018 + bespreking Koninklijk Besluit 16/01/2012 over de erkenning van AMCRA vzw)

Van elk van deze vergaderingen werd een verslag gemaakt met aanduiding van de plaats, duur en aanwezigheden.

Zesde adviesraad AMCRA

De zesde adviesraad vond plaats op 30 juni 2017, exact één jaar na de ondertekening van het antibioticaconvenant tussen de Overheid en de betrokken leden-sectoren. De adviesraad werd georganiseerd samen met een persconferentie om de antibioticagebruiks- en resistentiedata voor 2016 te presenteren. Ook werden de initiatieven door de ondertekenaars van het “Antibioticaconvenant van de dierlijke sector” (federale overheden, sectororganisaties, andere deelnemende organisaties en AMCRA), die zich engageerden voor het behalen van de reductiedoelstellingen van Visie 2020 van AMCRA, meegedeeld. Dit werd onder de vorm van een **activiteitenverslag van 2016 gepubliceerd en gepresenteerd.**

De agenda van de adviesraad en hier op aansluitend de persconferentie zag er als volgt uit:

- Adviesraad ‘in brede zin’:
 - Welkom (Jeroen Dewulf)
 - Antibioticaconvenant: doelstellingen, realisaties in 2016 en perspectieven (Jean-François Heymans)
 - AMCRA : belangrijkste activiteiten in 2016-2017 (Fabiana Dal Pozzo)
 - Antibioticagebruik in de diergeneeskunde in België: BelVet-SAC 2016 (Jeroen Dewulf)
 - Antibioticagebruik op bedrijfsniveau bij varkens: voortgang sectorinitiatief AB Register (Wannes Vanderhaeghen)
 - Antimicrobiële resistentie in indicatorbacterie *Escherichia coli* bij voedselproducerende dieren in België: *Trendanalyse 2011-2016* (Bénédicte Callens)
 - Trends en voorkomen van resistenties bij *Salmonella*, *Campylobacter* en *E. coli* geïsoleerd uit de voeding (Nadine Botteldoorn)
 - Antibioticaresistentie bij pathogene bacteriën geïsoleerd in de veeteelt (DGZ-ARSIA)

- Persconferentie:
 - Welkomstwoord (Jean-François Heymans)
 - De strijd tegen antibioticaresistentie: internationale aanpak en « One-Health » (Jean-François Heymans)

- Voorstelling van de antibioticagebruiks- en resistentiedata (Jeroen Dewulf) en genomen acties door de ondertekenaars van het antibioticaconvenant (Jean-François Heymans). De genomen acties werden gepresenteerd op basis van 5 pijlers, aanbevolen door de WHO en OIE in de strijd tegen antibioticaresistentie
- Vraag- en antwoordsessie (Moderator Jeroen Dewulf)

Beheerscomités

In het kader van de ondertekening van het convenant wordt tweejaarlijks een beheerscomité georganiseerd om de concretisering van het convenant adequaat te kunnen opvolgen.

De beheerscomités in 2017 vonden plaats op 30/05 en op 23/11.

De ondertekenaars van het convenant lichtten telkenmale een stand van zaken toe over de genomen initiatieven voor respectievelijk 2016 en 2017, en de toekomstige actiepunten voor 2018.

De verslaggeving van het beheerscomité (met vermelding plaats, datum, duur, genodigden) gebeurde zowel in het Nederlands als in het Frans (vertaling door FAVV) en werd overgemaakt aan de betrokken partijen.

Overleg met Bapcoc in het kader van 'One Health'

Om de 2 maand	BAPCOC Bestuursvergaderingen
25/04/2017	Werkgroep Diergeneeskunde
08/11/2017	Werkgroep Diergeneeskunde

4. Wetenschappelijke begeleidings- en examencomités – bijwonen doctoraatsverdedigingen – peer review van wetenschappelijke publicaties – schrijven van wetenschappelijke publicaties

DATUM	ONDERWERP
09/06/2017	<i>Interne doctoraatsverdediging van Ilias Chantziaras: 'Epidemiology of antimicrobial resistance in commensal E. coli. Focus on selection and spread of fluoroquinolone resistance in broilers'</i>
03/07/2017	<i>Doctoraatsverdediging van Ilias Chantziaras: 'Epidemiology of antimicrobial resistance in commensal E. coli. Focus on selection and spread of fluoroquinolone resistance in broilers'</i>
26/10/2017	<i>Schrijven van een Peer-reviewed artikel in Preventive Veterinary Medicine: 'Associations between a decreased veterinary antimicrobial use and resistance in commensal Escherichia coli from Belgian livestock species (2011-2015)</i>
26/10/2017	<i>Kick-off meeting project "Introductie en optimalisatie van innovatieve opfokconcepten voor veerkrachtige biggen" (begeleidingscommissie VLAIO-LANDBOUWTRAJECT (HBC.2016.0786))</i>
21/12/2017	Peer review van artikel in Microbial Drug Resistance "Antimicrobial resistance of thermotolerant <i>Campylobacter</i> species isolated from humans, food-producing animals and foods: A worldwide meta-analysis

5. Visie 2020 AMCRA – opstellen convenant tussen overheden en sectoren

De partners van AMCRA overlegden in 2015 met hun achterban om verdere invulling te geven aan Visie 2020, het plan van de sectoren dat duiding geeft aan het antibioticabeleid bij dieren in België. In navolging van de vraag vanuit AMCRA wat de rol van de betrokken overheden is in dit beleid werd door het FAVV initiatief genomen voor de opstelling van een convenant tussen overheden en sectoren. Het doel van het convenant is om duidelijkheid te creëren over de taakverdeling kaderend binnen de te nemen engagementen. Overleg tussen overheid en sectoren vond plaats eind 2015 en in de loop van 2016.

Op 30 juni 2016 werd het convenant voorgelegd ter ondertekening aan AMCRA, Maggie De Block, Minister van Volksgezondheid en Willy Borsus, Minister van Landbouw, en de verschillende partners die betrokken zijn bij het gebruik van antibiotica in de diergeneeskunde (landbouworganisaties, dierenartsenverenigingen, vereniging van de geneesmiddelenindustrie, vereniging van de veevoederfabrikanten, beheerders van lastenboeken, dierengezondheidsorganisaties, ...). De tekst van het convenant en de bijlagen zijn [beschikbaar op de AMCRA website](#).

Realisaties van leden/partners AMCRA in 2017 kaderend binnen de Visie 2020 doelstellingen en het convenant:

BFA (vroegere Bemefa)

Met het oog op de realisatie van de doelstelling '50% minder met antibiotica gemedicineerde voeders tegen eind 2017', werd eind september 2016 een 'Convenant gemedicineerde voeders' afgesloten tussen het FAVV en BFA. Fabrikanten verbinden zich via dit convenant een daling van 50% te realiseren tegen eind 2017 van de in de handel gebrachte met antibiotica gemedicineerde voeders. Enkele van de begeleidende maatregelen die in het convenant werden opgenomen zijn:

- Fabrikanten aanvaarden geen voorschriften voor gemedicineerde voeders bestemd voor vleesvarkens ouder dan 15 weken (behalve gemedicineerde voeders voor ontworming)
- Fabrikanten aanvaarden geen papieren voorschriften voor met AB gemedicineerde voeders meer, enkel nog elektronische.
- Fabrikanten aanvaarden geen voorschriften voor gemedicineerde voeders meer die voorgeschreven werden door een andere dierenarts dan de bedrijfsbegeleidende dierenarts
- BFA en fabrikanten werken actief mee of organiseren zelf sensibiliseringscampagnes rond gemedicineerde voeders en antibioticagebruik in de veehouderij (noodzaak diagnose ter plekke door dierenarts, groepsbehandelingen, preventief gebruik, ...). De campagnes hebben de diervoedersector, de dierenartsen en/of de veehouder als doelpubliek.

Gemedicineerde voeders mogen enkel nog geproduceerd worden via een eindmenger (sinds 1 januari 2014). Vanaf 31 december 2016 mag de installatie-eigen versleping van een eindmenger maximaal 1% zijn.

BFA ondersteunt ook deelname aan initiatieven rond antibioticaregistratie en maakt ze kenbaar (AB Register).

In het kader van de doelstelling “benchmarking” heeft BFA in 2017 een vierde gedetailleerd individueel rapport opgesteld en ter beschikking gesteld van de fabrikanten van met AB gemedicineerde voeders (periode 2009 – 2016). Sinds 2016 wordt de enquête elke 6 maanden uitgevoerd.

Deze benchmark werd toegelicht aan de betrokken fabrikanten tijdens een voorlichtingssessie. De basis voor deze nieuwe benchmark was de jaarlijkse enquête van BFA waar voor een 8e jaar op rij de gegevens inzake de productie van gemedicineerde voeders werden opgevraagd (anno 2016). Tot slot neemt BFA ook deel aan onderzoeksprojecten, waaronder MediPIG, en werkt ze actief mee aan het testen van alternatieven voor antibiotica.

pharma.be

pharma.be lanceerde op 7 oktober 2016 een sensibilisatiecampagne via diverse publicaties in Landbouwleven, Le Sillon Belge, Boer& Tuinder (in samenwerking met Boerenbond), Management & Techniek (in samenwerking met Boerenbond), Handel & Techniek België, Melkveebedrijf, Varkensbedrijf, Lait & Elevage en Drietandmagazine (in samenwerking met ABS). In totaal zullen 26 tot 30 artikelen gepubliceerd worden. De campagne startte in 2016, maar liep door tot in het voorjaar van 2017.

Op 18 december 2017 werd een symposium georganiseerd over ‘Preventive veterinary medicine as a tool for the vet of the future’.

Initiatieven die reeds vroeger door pharma.be werden ondernomen, maar die continue worden verder gezet zijn onder meer: het e-compendium (www.e-compendium.be) met een overzicht van alle beschikbare veterinaire geneesmiddelen gekoppeld aan de bijsluiter, database over verkoop veterinaire antibiotica, innovatief onderzoek naar alternatieve behandelingen, investeringen in preventieve geneeskunde (vaccins, immunomodulators, nieuwe antibiotica? ...). Verder zet pharma.be zich continu in om het bewustzijn rond een verantwoord antibioticagebruik te verhogen. Dit onder meer door de ontwikkeling van een e-learning platform voor de medewerkers van de leden van farmaceutische bedrijven om hen meer verantwoordelijkheid en educatie bij te brengen over belangrijke thema's (promotie en publiciteit, deontologie en goed gebruik van antibiotica).

Vlaamse Dierenartsenvereniging

Sinds 2016 zijn de dierenartsen vertegenwoordigd binnen AMCRA door de Vlaamse Dierenartsenvereniging vzw – VDV.

VDV heeft in 2017 op continue basis het digitaal formulier van AMCRA gepromoot via de publicatie van de banner in het maandelijks VDV-magazine (2000 exemplaren per maand, behalve juli en augustus). Ook stellen ze alle publicaties en rapporten met betrekking tot verantwoord antibioticagebruik en meer in het bijzonder, AMCRA publicaties, ter beschikking voor hun leden door deze te publiceren in het magazine (bv. BelVet-SAC rapport). Op die manier worden zoveel mogelijk dierenarts-leden bereikt met deze informatie.

Agrofront heeft in 2017 door overleg de verschillende diersectoren gestimuleerd om zo snel mogelijk aan te sluiten bij AB Register of Biggame en zodoende de datacollectie te laten starten voor alle voedselproducerende sectoren. In dit verband werd door het Sanitair Fonds geld ter beschikking gesteld voor de collectie van antibioticagebruiksgegevens in de verschillende sectoren. Hiervoor werd een conventie ondertekend tussen AMCRA en het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten in november 2017.

Agrofront heeft ook via communicatiecampagnes het belang van de datacollectie en –analyse in het kader van een rationeel antibioticagebruik toegelicht aan gebruikers en verschaffers door middel van roadshows in 2017 (gestart in 2016), televisie- en radio-uitzendingen, artikels in de landbouwpers en voortgezette opleidingen. In overleg met de kwaliteitsvzw's stimuleren ze ook initiatieven voor autoregulatie van de sectoren door overleg met de verschillende kwaliteitslabels.

Agrofront nam actief deel aan de werkgroep 'Benchmarking en bewaking van het antibioticagebruik bij dieren' door het voorzitterschap van deze werkgroep op zich te nemen. Veehouders die zich in de rode zone bevinden van de 'grootgebruikers' worden via incentives gestimuleerd een plan van aanpak op te stellen. In deze context worden veehouders ook aangemoedigd om bijscholingen te volgen bij de lokale kringen inzake verantwoord antibioticagebruik. Deze opleidingen werden georganiseerd in 2017 en lopen tot 2018. Tot slot worden veehouders ook begeleid in de interpretatie van de bedrijfsrapporten, opgesteld na de uitvoering van audits in het kader van het naleven van de lastenboeken.

Wetenschappelijke eenheid

1. Activiteiten AMCRA Wetenschappelijke eenheid – data-analyse antibioticagebruik

De wetenschappelijke eenheid werkte in 2017 zowel in opdracht van Belpork vzw, in het kader van het private datacollectiesysteem (DCS) AB Register, als voor het fagg en dit voor de datacollectie in het nationale DCS Sanitel-Med.

De voornaamste activiteiten voor AB Register waren de oplevering van twee nieuwe periodieke bedrijfsrapporten (2016.P2 en 2017.P1) voor varkenshouders in juni (2016.P2) en november 2017 (2017.P1). Aan deze oplevering ging telkens een periode van data-input vooraf, gevolgd door controle en validatie van de registraties en bedrijfsgegevens, programmatie van de database, opmaak van de verschillende benodigde rapport-templates, en productie van de pdf-rapporten. Voor de rapporteringsperiode 2016.P2 werden in totaal 3055 rapporten opgeleverd, voor 2017.P1 waren dat er 3186.

Daarnaast voerde de wetenschappelijke eenheid de volgende opdrachten uit voor Belpork vzw:

- Aanmaken en presenteren van een overzichtsrapport voor Colruyt-erkende bedrijven voor 2016 (24/04/2017).
- Aanmaken van een overzichtsrapport voor Certus-erkende bedrijven voor de periode 2014-2016 (27/10/2017).
- Identificatie en opvolging grootgebruikers (bedrijven met gemiddeld AB-gebruik in de rode zone).

- Analyse van de resultaten van AB Register in 2015-2016 en presentatie op verschillende gelegenheden en via verschillende kanalen (zie 2. Overzicht vergaderingen / presentaties / conferenties).
- Management van de antibiotica-lijst (met concentraties, DDDA-waarden en LA-factoren) in het kader van de periodieke rapporteringen en koppeling met Sanitel-Med.
- Ondersteuning van AB Register bij de uitbreiding naar pluimvee (i.s.m. Belplume vzw) en melkvee (i.s.m. IKM Vlaanderen).
- Ondersteuning van AB Register bij de koppeling met Sanitel-Med.
- Begeleiding van Mina Todorovic met voorstel Master thesis Epidemiologie waarvoor ze gebruik zal maken van de 2014-2016 AB-R data voor het identificeren van gebruiksprofielen en evalueren van trends in het kwalitatief en kwantitatief AB gebruik.
- Algemene consultancy.

Sinds 01/10/2016 werkt de wetenschappelijke eenheid ook in opdracht van Sanitel-Med. Daartoe werd een contractuele overeenkomst ondertekend op 30/09/2016. De personeelsverdeling van het huidige personeel hierbij was voor Sanitel-Med in 2017 1,5 fte en vanaf september 1,8 fte. Voor AB Register was dit in 2017 0,5-0,2 fte.

Voor Sanitel-Med heeft de wetenschappelijke eenheid in 2017 volgende taken uitgevoerd:

- Qlikview en NPrinting opleidingen
- Opzetten volledige methodiek, omgeving en processen voor import, exploratie, management en analyse van de Sanitel-Med data op basis van de vooropgestelde analyse- en rapporteringsmethodiek per diersoort/-categorie (niet noodzakelijk in volgorde in de tijd, sommige activiteiten zijn ook continu)
 - Bepalen visie op analyses per diersoort/categorie (**deliverable**)
 - Exploreren Sanitel-Med data fields, values, formats
 - Uitwerken workflow – procedures voor databeheer – opbouw datamodel
 - Opzetten en verfijnen Sanitel-Med omgeving in QV (AMCRA datawarehouse) en SharePoint
 - Oplijsten data noden van AMCRA voor BO
 - Ontwikkeling ETL scripts om de (BO) data in te lezen in het AMCRA Datawarehouse en te vertalen naar terminologie geschikt voor analyses en rapportering
 - Opzetten AB_DB met DDD/DCD/duur/LA_{bel} voor alle producten alsook SOPs voor de methodiek van het bepalen van de DDD/DCD/duur/LA_{bel} + integratie van ESVAC DDD en DCD (**deliverable**)
 - Ontwikkeling scripts voor benodigde data transformaties en links, doortesten en output verwerken en communiceren:
 - Linken met DDD/LA, kleurcodes, standaardgewichten, ...
 - Berekeningen dieraantallen (PIG): transformaties van animal subtype naar category en berekeningen biggen
 - Berekeningen dagdosissen, aantal kg AB en BD100
 - Behandeling ZinkOxide meldingen
 - Hecategoriseren dieraantallen en meldingen voor gelten
 - Verwerking premixen/pharmaceuticals
 - ...

- Eerste fase vastleggen procedures voor het vastleggen van de benchmark- en analysepopulaties en de geassocieerde datacontrole en -validatie (**deliverable**)
- Ontwikkeling scripts voor manuele datacontroles om probleemgevallen te definiëren en “vlaggen” zodat ze uit de analyses geweerd kunnen worden
 - behandeling en communiceren van ontbrekende gegevens
 - Outliers en conflicterende data
 - In kaart brengen Off-label use
 - Leegstand
- Eerste fase ontwikkeling scripts voor automatisch bepalen benchmarkpopulaties en analyse
- Berekenen van de preliminaire benchmarkresultaten op basis van de vastgestelde procedures (**deliverable**)
- Ad hoc opdrachten
 - Presentatie resultaten (beheerscomité, EC bezoek)
 - Preliminaire analyse van rapporteringsprocedure
 - Onderzoek congruentie dieraantallen sanitel – mestbank
 - Meetings met FAVV ikv data-controle en -validatie
 - Werkgroep benchmarken en bewaken AB-gebruik (+ benchmarken dierenartsen)
 - Analyses ikv WG ZnO en colistine
 - Controles van en communicatie ivm antibiotalijst (SDP's, MVP)
 - Dataflow en relaties derde systemen – Sanitel-Med
 - ESVAC
 - AACTING

Hiernaast vervulde de wetenschappelijke eenheid ook een aantal algemene opdrachten, die hierop volgend worden beschreven.

2. Overzicht vergaderingen / presentaties / conferenties

DATUM	GELEGENHEID
5/1/2017	Overleg AB-Register rapport 2016.P2
12/1/2017	Cosultancy sessie Cegeka omtrent Cloud server, benchmarking scripts en historiek AB-R
13/1/2017	Vergadering met vertegenwoordigers van Merial rond gebruik LA-factoren bij analyse AB-gebruik
17/1/2017	Kick-off Werkgroep Benchmarking en bewaking AB-gebruik
24/1/2017	Overleg Sanitel-Med - EMA guideline datacollection at species level
26/1/2017	Consultancy sessie Cegeka omtrent beheer probleemregistraties en conditionele weergave rapportonderdelen in NPrinting
2/2/2017	Overleg met FAVV & Saintel-Med omtrent gebruik van Sanitel data
24/02/2017	Overleg Sanitel-Med omtrent capaciteiten en datatransfer AMCRA <> Sanitel-Med
28/2/2017	Werkgroep Benchmarking en bewaking AB-gebruik
2/3/2017	Overleg AB-R omtrent automatisatie datavalidaties
6/3/2017	Vergadering met vertegenwoordigers van MSD rond gebruik LA-factoren bij analyse AB-gebruik
9/3/2017	Consultancy sessie Cegeka fine-tunen eerste automatische rapportering (2016.P2) met NPrinting
16/3/2017	Demonstratie SAP Universe (BO) door FAVV voor opvragen Sanitel-Med data
23/3/2017	Consultancy sessie Cegeka omtrent laatste problemen in datawarehouse/rapporteringstool voor AB-R 2016.P2
27-28/3/2017	AACTING kick-off meeting @Wenen
31/3/2017	Toelichting periodiek bedrijfsrapport aan vertegenwoordigers van Zoetis
3/4/2017	Bespreking Sanitel-Med omtrent BO universe en voor AMCRA benodigde velden
25/4/2017	DEMO BVK van hun data-analyse en benchmarking AB gebruik
25/4/2017	Werkgroep Benchmarking en bewaking AB-gebruik
3/5/2017	Overleg offerte Belpork
5/5/2017	Presentatie Colruyt-rapport 2016
9/5/2017	Overleg Sanitel-Med omtrent datatransfers, eerste rapportering, organiseren stuurgroep
18/5/2017	Demonstratie door FAVV van BO universe Sanitel-Med
23/5/2017	Overleg Sanitel-Med bepaling dieraantallen
30/5/2017	Beheerscomité antibioticaconvenant
1/6/2017	Test & Follow-up met FAVV van BO universe Sanitel-Med
2/6/2017	Overleg fagg methodiek bepalen DDD-bel
7/6/2017	Overleg dieraantallen DGZ-ARSIA-FAGG-FAVV
13/6/2017	Overleg dieraantallen FAGG (Sanitel-Med)
16/6/2017	Werkgroep 'Benchmarking en bewaking van het antibioticagebruik bij dieren'
26/6/2017	AACTING Skype-meeting
30/6/2017	Overleg AB-R data 2014-2016
30/6/2017	Communicatiemoment AB gebruik België (AMCRA adviesraad)
13/7/2017	Overleg Sanitel-Med gebruik BO universe

25/7/2017	Stuurgroep bedrijfsgezondheidsplan AB Register
29/7-1/8/2017	Libramont
22/8/2017	Overleg VLM dieraantallen AB Register
29/8/2017	Overleg Sanitel-Med : Analyse stavaza & mogelijke timing rapporten
30/8/2017	Werkgroep Benchmarking en bewaking AB-gebruik
5/9/2017	Overleg AB-R rapport 2017.P1, datavalidatie, Certusrapport
6/9/2017	Overleg Sanitel-Med analyses
7/9/2017	AACTING Skype meeting
11/9/2017	Overleg openbare aanbesteding Fonds AB Register
14/9/2017	Overleg Cegeka: evaluatie samenwerking toekomstige noden AMCRA voor consultancy
18-19/9/2017	AACTING meeting @Rome
26/9/217	Overleg openbare aanbesteding Fonds BIGAME
10-11/10/2017	FAVV-netwerk dierenartsen
12/10/2017	Vergadering samenwerking Sanitel-Med-ABR
23/10/2017	Meeting master thesis Mina Todorovic
25/10/2017	Vergadering fagg financiering AMCRA
6/11/2017	Overleg Colruyt initiatieven AB-gebruik en -resistentie
10/11/2017	Stavaza en planning data, resultaten en rapporten Sanitel-Med
10/11/2017	Overleg Cegeka: Flow & distributie Sanitel-Med analyse rapporten
13/11/2017	Overleg AB Register bedrijfsgezondheidsplan
16/11/2017	Presentatie Sanitel-Med resultaten EU fact finding mission AMR
21/11/2017	Telefonisch overleg Sanitel-Med data-controle
23/11/2017	Beheerscomité AB-convenant
1/12/2017	SDa – International expert meeting new benchmarking values.
7/12/2017	Consultancy sessie Cegeka omtrent update Nprinting software en demo QlikSense
8/12/2017	Overleg AMCRA – Belpork samenwerking 2018
12/12/2017	Meeting master thesis Mina Todorovic
14/12/2017	Overleg Sanitel-Med deliverables 2017
15/12/2017	Skype meeting master thesis Mina Todorovic
19/12/2018	Werkgroep Benchmarking en bewaking AB-gebruik

Administratie en management

Ondertekening van een convenant tussen AMCRA en het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten

In november 2017 werd een **'Conventie tussen het Begrotingsfonds voor de gezondheid en de kwaliteit van de dieren en de dierlijke producten en het kenniscentrum inzake antibioticagebruik en resistentie bij dieren (AMCRA)'** afgesloten. Hierdoor wordt AMCRA belast met de taak tot **ondersteuning van de uitbouw van een datacollectiesysteem en het uitvoeren van een wetenschappelijk onderbouwde data-analyse met het oog op een rapportering naar en een benchmarking van veehouders en dierenartsen.**

Het geheel van de collectie, analyse, benchmarking en communicatie zal worden uitgevoerd in samenwerking tussen AMCRA, en de systemen AB-register en BIGAME. **Het uitvoeren van de datacollectie in het bijzonder zal door AMCRA worden uitbesteed aan derde partijen die de systemen AB register en BIGAME beheren.** De acties uitgevoerd binnen deze conventie zijn complementair aan de datacollectie en -analyse in het kader van Sanitel-Med zoals beschreven in het KB van 21 juli 2016.

Digitale optimalisatie binnen werking AMCRA

- De AMCRA staf wijzigde in 2017 van cloudgebaseerde toepassing voor het delen van documenten (Dropbox in plaats van OwnCloud) en het bijhouden van agenda's en e-mail (Outlook Office 365 in plaats van Rackspace).
- Voor de wetenschappelijke eenheid werd een Azure Cloud Server licentie aangekocht (maandelijks abonnement) om optimaal gebruik te kunnen maken van de meest recente versies van Qlikview en Nprinting. Met deze software kunnen heel flexibele applicaties worden ontwikkeld voor de automatisatie van datavalidaties, beheer, analyse en rapportering op maat van de opdrachtgevers Belpork en SanitelMed. De meest recente versies garanderen het toekomstige beheer van grote hoeveelheden data en rapporten en maken het gebruik van dezelfde data en softwarelicenties door meerdere personen mogelijk.